

commentaar

Valkhof gered

*****

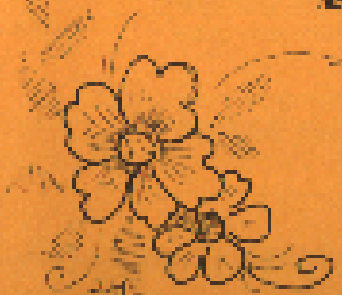
5 jaar

*****

*****

JUBILEUM UITGAVE
VALKHOF NIEUWS

1978

REDACTIE VALKHOFNIEUWS

Jos De Klerk
Hans van Koningsbrugge
Hein van Brienem
Theo Verweij

VALKHOFVERENIGING

Postbus 1390
6501 BJ Nijmegen

Postgironummer: 443.83.63.

Redactieadres:

Pr. Wilhelminalaan 1
6571 AM Berg en Dal
Telefoon: 08895-1504

VOORWOORD

Wethouder A.P.M.Aelberts in publikatie ter gelegenheid van het eerste lustrum van de Valkhofvereniging

Terugkijkend op deze nog korte periode constateer ik tot mijn genoegen, dat de Valkhofvereniging door middel van diverse activiteiten erin is geslaagd om in ieder geval in figuurlijke zin de contouren van de Valkhofburcht wederom zichtbaar te maken. Ik mag daarbij met name wijzen op de exposities en concerten, die zijn gehouden in de Nicolaaskapel, tijdens deze zomermaanden. Daardoor is bij een groeiend aantal Nijmegenaren en bezoekers van onze stad de interesse voor wat eens de machtige burcht aan de Waal was, alsmede voor de indrukwekkende geschiedenis daarvan gewekt. De actieve inzet van de leden van de Valkhofvereniging heeft ongetwijfeld bijgedragen aan dit positieve resultaat.

Voorts kan ik wijzen op de uitermate nuttige inbreng van de vereniging voor wat betreft de diverse conserveringswerkzaamheden op en rond het Valkhof die in de loop van het volgend jaar hun beslag zullen krijgen.

Voor het gemeentebestuur was het élan van deze leden voldoende om het daadwerkelijk beheer over de Nicolaaskapel in handen te geven van de vereniging, hetgeen naar mijn mening als een blijk van groot vertrouwen mag worden opgevat.

Valkhofvereniging, ga door op de ingeslagen weg opdat de contouren van de burcht ons steeds duidelijker voor ogen komen te staan!

De Wethouder van Educatie,
A.P.M.Aelberts

*****

"NOOIT GEDACHT"

"TOCH GEKREGEN"

Dat is de eerste gedachte die bij mij opkomt, als ik terugkijk op de afgelopen 5 jaren. Het "gekregen hebben" slaat dan op de aandacht die het VALKHOF van velen heeft gekregen. Het blijkt elk jaar weer uit de tienduizenden bezoekers aan "onze" Karolingische Kapel.

De tweede gedachte die bij mij opkomt, is dat "tijdelijk" enerzijds lang kan duren maar anderzijds toch weer zo voorbij is. Immers op de avond van de 20e November 1978 in de bovenzaal van de "Karseboom" nam ik "tijdelijk" het voorzitterschap op mij. Ik draag het nog steeds en heb het ook steeds met voldoening gedragen.

Met voldoening ; want in mijn rede op de eerste jaarvergadering stelde ik als opdracht voor de vereniging: "WIJ ZULLEN DOEN HERLEVEN".

Zulks is gebeurd ! Het is gedaan !
Wij hebben het gedaan !

Derhalve dank aan al degenen die zich zo belangeloos en met ijver hebben ingezet voor de idealen van onze vereniging.
Dank aan onze leden ! Dank aan de gemeente Nijmegen ! Dank aan de vele vele bezoekers !

HET VALKHOF KAN HERLEVEN, daarom:

G E W O O N M E E D O E N !!

J.M.T.Nooy

voorzitter

*****

"Wij zullen doen herleven"

Valkhof-vereniging gisteravond officieel gestart

**"Valkhof
moet trekker
worden"**

Nieuwe vereniging wil „Klimaat veranderen“

**De Knarsetanders
van het Valkhof**

**Toestand van
ruïne is
zorgwekkend**

**„Kerkepad“
in Nijmegen**

Weth. Hubers opende expositie

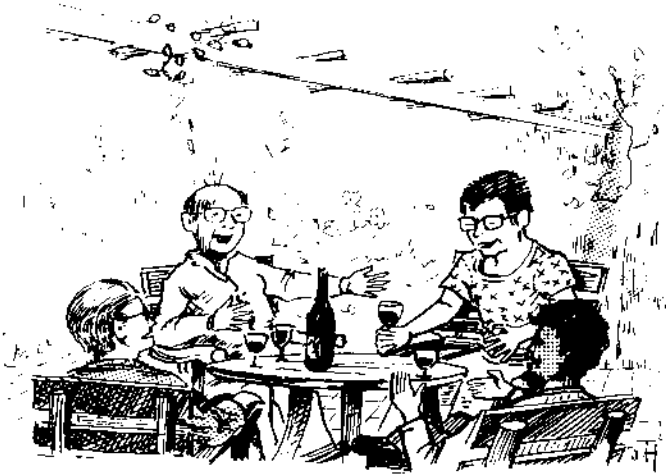
**Valkhofkapel
oase van rust**

Mede dankzij actieve vereniging

**Het Valkhof leeft
weer in Nijmegen**

Vereniging ziet kansen in 'contourenplan'

EN ZO IS HET GEKOMEN !!

Het vijfjarig bestaan, de voldoening om de bereikte resultaten, de voortdurende groei en de toekomstplannen worden elders in dit nummer voldoende onder Uw aandacht gebracht.

Wat echter nooit eerder in ons Valkhofnieuws werd geschreven en waarnaar meer en meer wordt gevraagd, is de voorgeschiedenis van onze vereniging. De onbekendheid hierover is wellicht mede veroorzaakt door een grote mate van ergernis en bezorgdheid welke de voorgeschiedenis hebben ingeluid.

Als we op een zonnige zondagmiddag in de nazomer van 1978 even aanschrijven bij een viertal bekenden in Berg en Dal, kunnen we gezeten onder de druivenwingerd met een lekker glas Moselwijn meegenieten van het napraten over ieders vakantie. Deze gemoedelijke conversatie ligt voornamelijk op het vlak van herinneringen aan cultuur-historische plaatsen en plaatsjes en naarmate uitwisseling van zoveel bezienswaardigheden voortgaat neemt het onprettige gevoel toe dat we weer met minder gunstige vergelijkingen met onze eigen stad genoeg moeten nemen.

Ergernis en onmacht, ook nu, als weer cultuur-historische inventaris-vergelijkingen niet van de lucht zijn en het gesprek minder vacantieachtig is geworden.

WAT WEKT STEEDS DEZE BEZORGDEHEID EN ERGERNIS OP ?

Samenvattend komt het ongeveer op het volgende neer :

" Wij hebben in Nijmegen na zware oorlogsdagen, " Godzijdank, de St. Steven weer terug, pronkend bij de ons vertrouwde Kerkboog, de Latijnse School, de Waag en de Commanderie. Een onmisbaar stukje Nijmegen, dat zich over de hele wereld bekendheid verwierf en dat nog steeds wordt aangeprezen en aan de man gebracht.

NIJMEGEN IS TOURISTISCH !!

De historisch geïnteresseerden, die wat verdergaande belangstelling aan de dag leggen, komen tot de zeer ontstellende ontdekking, dat de oorspronkelijke, historische plaats waarop en waaromheen Nijmegen is gesticht, slechts ligt te vergaan. Zelfs die paar achtergebleven resten zijn er aan de weergoden overgeleverd. De ruïne een klimobject en de kapel nog goed voor tuinhanshok waarin zand en stenen liggen opgeslagen naast tuingereedschap met de roestvlekken van de tranen door versnelde aftakeling. Als je op het Kelfkensbos naar de zwaar beplante heuvel kijkt en je indenkt, dat 2000 jaar geleden deze plaats reeds werd uitgekozen als middelpunt, dan bekruipt je de gedachte dat het evengoed de plek bij uitstek zou zijn voor de Valkhofburcht als functioneel stadhuis of als stads- en streekmuseum of vol functionele ruimten in gebruik bij onze universiteit en ga zo nog maar door. In de zestiger jaren had op deze plaats met een zakelijke aanpak en historisch verantwoord, geïnvesteerd kunnen worden en waren zeer veel MEER touristische guldens in Nijmegen teruggevloeid. **NIJMEGEN IS TOURISTISCH !!**

"

"

" Terugkerend naar de jaren van afbraak, niet 1946 e.v. maar die van de burcht, kunnen wij ons voorstellen, dat, vrijwel-ontbetaalde-werklozen in die tijd blij waren met deze extra verdienste en we kunnen ze nog dankbaar zijn, dat ze in die (bij)-gelovige tijd niet de hamer aan deze kapellen durfden of wilden slaan. Als toen om welke beweegredenen dan ook, de kapellen gespaard werden, moeten wij dan niet wat beter met elkaar voor deze nalatenschap zorgen? Bijvoorbeeld zou er aan de kapel op verantwoorde wijze die kleine aanbouw kunnen worden gerealiseerd, waardoor via de oorspronkelijke verbindingsdeur, door de constante temperatuur de redding van de kapel zal bereikt worden. Daarbij komt nog dat dan, deze geheel functionele ruimte, het gehele jaar door, op vrijwillige basis bemand, voor toeristen en bezoekers toegankelijk is. Er zal geijverd moeten worden om minstens te kunnen behouden wat we nog over hebben. De eeuwenoude gedachte weer wat meer gestalte geven in oorspronkelijke associatie

" NIJMEGEN / VALKHOFBURCHT "

Een stilte valt in na al deze bespiegelingen en ieder is in gedachte bezig hoe hieraan iets gedaan kan worden. De ergernis zal plaats moeten maken voor daadwerkelijke zorgzaamheid en we moeten onze ideeën hierover uitdragen naar een grotere kring van mensen, die vooral Nijmegen een warm hart toedragen en mee willen doen; ja.... dan ineens is de gedachte geboren : EEN VERENIGING OPRICHTEN.

E N Z O I S H E T G E K O M E N !!

Theo Verweij

*****

BIJ HET EERSTE LUSTRUM

Het is eigenlijk reeds vijf jaar eerder begonnen.

Op een autoloze zondag fietste ik naar Hubert Estourgie om hem te vragen naar een bouwtekening van het Valkhof, die zijn vader zou hebben gemaakt in de twintiger jaren. Hij gaf mij het gevraagde en liet mij ook zijn tekeningen evenals zijn olieverfschilderijen zien, die zowel het uiterlijk als het interieur van de burcht tot onderwerp hadden. En hij vertelde er zo enthousiast over!

Sindsdien liet mij de gedachte niet los, dat er wat zou moeten gebeuren om het Valkhof terug in de belangstelling te brengen.

Te zelfdertijd klonk in de Nijmeegse raadszaal het "Cetero censeo....": Overigens ben ik van mening, dat het Valkhof ..... (niet verwoest moest worden, dat was al bijna twee eeuwen eerder gebeurd, maar integendeel herbouwd moest worden. En dat herbouwen mag je ook zien als: opnieuw in de interessesfeer brengen. Geen wonder dat de man die zo publiekelijk voor het Valkhof opkwam, voorzitter van de vereniging is geworden.

Van 1973 naar 1978: vijf jaar later dus.

In de zomer 1978 vormde zich een klein groepje; gelijkgezinden, die al pratende tot de conclusie kwamen, dat er alleen wat bereikt kon worden, als er een breed draagvlak zou kunnen worden gevormd, waarop gesamenlijk te werk gegaan kon worden.

Dat liep uit op een schriftelijke uitnodiging aan een dertigtal mensen in en buiten Nijmegen, van wie verwacht mocht worden, dat zij betreffende het Valkhof gelijkgezinden waren.

En..... inderdaad, dat bleek ook !

Reeds die eerste avond werd er - met ruim twintig mensen bijeen in de Karsseboom - meteen een vereniging opgericht, die thans haar eerste lustrum viert.

Het verslag van die eerste vergadering heb ik er nog eens op nagelezen, in het eerste nummer van de eerste jaargang van ons tijdschrift.

Als leden van onze Valkhofvereniging, mogen we elkander ongetwijfeld feliciteren met de eerste vijf jaren: het is heel goed gegaan, denk ik. Soms een beetje anders dan we ons in het begin hadden voorgesteld, maar wat zeker is : we zijn als vereniging op de goede weg naar de toekomst. Aan enige voorspelling daarover waag ik me niet; wel lijkt mij, dat het werk gedragen zal moeten blijven door de leden - dat we stug en taai door moeten gaan - om stapje voor stapje te komen tot wat we ons hebben voorgenomen voor het Valkhof.

En eer ding zeker hoop ik in onze vereniging te mogen blijven aantreffen : het nodige enthousiasme om op een stijlvolle manier mee te doen.

ZO WAS HET EN ZO MOGE HET BLIJVEN !!

Piet de Leeuw

VIJF JAAR VALKHOF-EXPOSITIES

Nog dezelfde avond, waarop de Valkhofvereniging een feit werd, waren er al plannen gereed voor een "Burcht-expositie" in de Karolingische kapel.

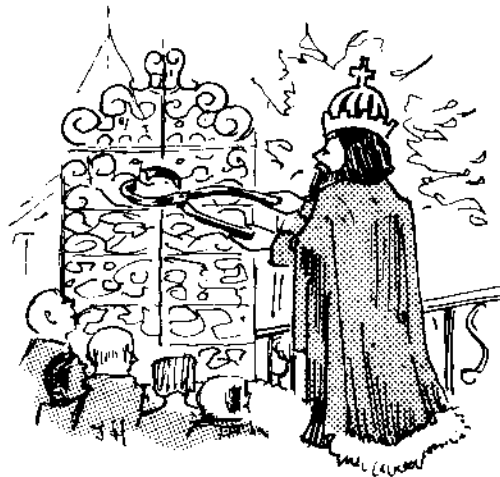
Met een enthousiaste groep begonnen we met de voorbereidingen. Als kern hadden we in de kapel de kleine Valkhofmaquette uit de Commanderie gedacht met buiten in het park zoveel mogelijk informatie over de vroegere burcht. Al gauw bleek dat wij van buitenaf niet op enige hulp moesten rekenen, maar we lieten ons niet door argwanende blikken rondom ons afschrikken.

1979: toen de kapel op 14 Juni voor het eerst werd geopend door Wethouder Hubers, was er een tentoonstelling en stond daar de grootste en mooiste maquette van het Valkhof ooit in Nijmegen gezien ! Buiten stonden in het park tien informatiepanelen. Het aantal bezoekers liep dat jaar op tot ca. 6000 !

1980: we hadden wat meer armslag en kwamen ruimer in het expositie-materiaal te zitten terwijl onze informatieborden, voor één jaar bedoeld, nog langer mee konden gaan. De Kerkepad-dagen van de N.C.R.V., waarin ook de Valkhofkapel werd betrokken, bracht mede het bezoekersaantal op meer dan 15000 !

1981: het jaar van de "Waaldriehoek" werd compleet een topjaar. Karel de Grote persoonlijk draaide op 9 Mei de sleutel van het Kapel-hek om en sprak daarbij de historische woorden: "Waarom zit hier niet een fatsoenlijke deur in.?"...

De driehoek-affiche, die gedurende de gehele zomer in tal van plaatsen te zien was, bracht mede het aantal gasten in de kapel tot op 25000 ! Eind September werd het seizoen gesloten met een

eerste concert door het koor "Groenewoud".

1982; werd begonnen met een muziek-en toneel-happening in het park.

Door allerlei tegenvallers, zoals het uitvallen van maar liefst vier toezichthouders, konden we maar enkele weekenden en werkdagen de tentoonstellingsbezoekers in de kapel verwelkomen. De expositie van pottenbakkers kreeg grote belangstelling en ook waren er op twee zondagen druk bezochte barok-concerten in de kapel.

Zo kwam het aantal bezoekers toch nog aan ongeveer 12000. Gedurende de kerstdagen was de kapel voor het eerst in "kerstsfeer" voor het publiek opengesteld. Er werden ruim 600 bezoekers geteld.

1983; het lustrumjaar zou evenwel de voorgaande nog overtreffen. De verschillende druk bezochte tentoonstellingen en de op vier zondagen gegeven concerten, brachten, onder de zo enthousiaste medewerking van onze groep toezichthouders, het aantal bezoekers op rond 31000 !!

Alles samengeteld een aantal van 90000 mensen in de enkele maanden dat de kapel open kan zijn !

U weet toch wel dat weer en wind vrij spel hebben door het open hek ?

En wat te denken van de natte wintermaanden ?

De gevolgen hiervan zijn allang duidelijk zichtbaar.

Wanneer heeft men nu eindelijk de moed om toe te geven, dat het oudste gebouw van onze stad Nijmegen, voor die dreigende ondergang gered dient te worden ? DAAROVER kunnen wij het toch wel met elkaar eens zijn !

Onze Valkhofvereniging heeft al de eerste aanzet gegeven.

Vijf jaar exposities en overige Valkhof-activiteiten bewijzen dit !

Hein van Brienem

-*****

*

Een terugblik op ons eerste lustrum gaat gepaard aan een dankbare herinnering aan

Hubert Estourgie

Met zijn inspirerende geest en volledige inzet en een onverwoestbaar enthousiasme ging hij ons voor. Deze eigenschappen, zo verbonden met hem en zo onmisbaar voor onze Valkhofvereniging, willen wij in de toekomst laten voortleven.

*

*

*

MUZIKAAL SUCCES !

De kans bestaat, dat de deskundige terugblik op het muzikaal-gebeuren, wegens vacantie van Maarten Dongelmans, niet tijdig voor onze jubileum-uitgave beschikbaar komt. Wij prijzen ons echter gelukkig, dat de maestro in de voorgaande nummers reeds zijn mening heeft kunnen weergeven.

Omdat de meesten van onze leden en geen plaats hadden in de nu eenmaal beperkte ruimte van de kapel en wegens omstandigheden van allerlei aard, niet bij een of meer concerten aanwezig konden zijn, willen wij daarom vanaf deze plaats nog even het succes onderstrepen, dat Maarten met medewerksters en medewerkers heeft mogen oogsten.

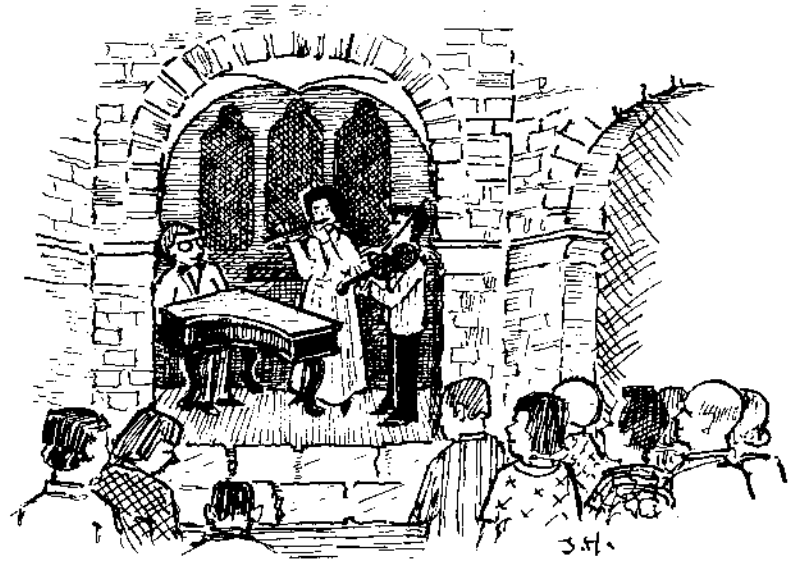
Diegenen onder ons, die in de gelegenheid waren van de gehele dan wel gedeeltelijke concert-serie te genieten, behoeven wij geen commentaar te vragen; want het was een en al lof over de uitvoering als wel over de keuze van het ten gehore gebrachte.

Wij zijn er dan ook blij mee, dat, naast zijn werkzaamheden, Maarten het programma voor de komende zomer grotendeels klaar heeft. Wij zullen U hierover in ons volgende nummer zeer zeker kunnen informeren.

En.... Maarten, wat ons betreft,

" C U M   L A U D E "

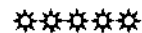
Het Bestuur

EVEN BINNEN KIJKEN !!

Dat de bezoeker aan tentoonstellingen of concerten meestal niet stil staat bij allerlei zaken, die aan dergelijke presentaties voorafgaan, is een vanzelfsprekende zaak; immers zij worden uitgenodigd kennis te nemen van het gebodene. Het is dan ook evenzeer vanzelfsprekend, dat nu eens van deze plaats een extra woord van dank wordt gericht aan al diegenen, die het grote aantal bezoekers zo oprecht hebben weten te boeien, zowel tijdens de gehouden exposities als bij het vocaal-instrumentaal gepresenteerde.

Voor de begeleiding, van al onze bezoekers binnen de kapel, tijdens deze activiteiten,

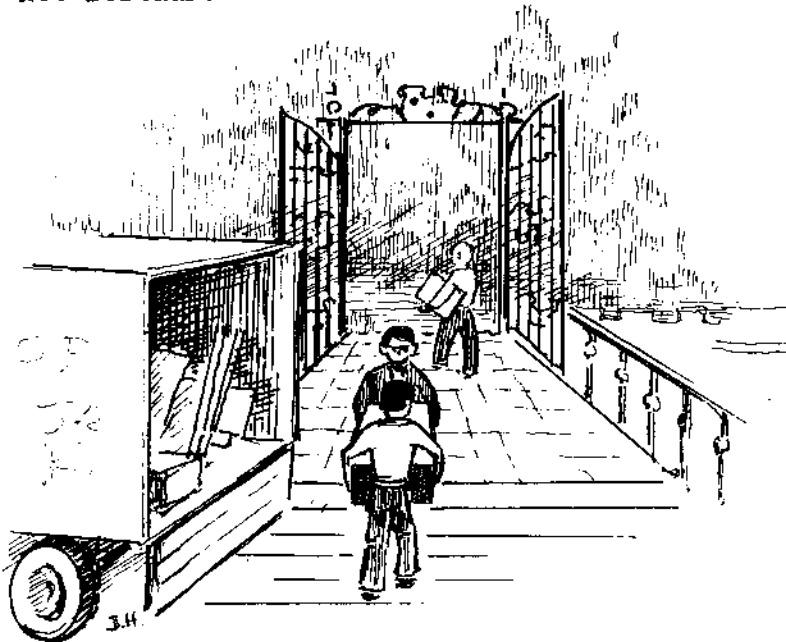
danken wij onze grote groep toezichthouders. In deze hoedanigheid, maar evenzeer als gids, hebben zij de velen tevreden kunnen stellen. Wij zijn bijzonder ingenomen met deze enthousiaste groep. Bereidheid en verantwoordelijkheid geven groot vertrouwen in het ondernemen van toekomstige Valkhofactiviteiten waarbij optimale bezetting nodig en zo ook gewaarborgd is.

Ook en in dezelfde mate dank aan die kleinere groep, die we gemakshalve onder de onmisbare "hand-en spandiensten" mogen noemen, onder andere: de nog niet geëvenaarde Valkhof-maquettebouwer, H. Lamers; onze tekenaar/ontwerper, in de ruimste zin, J. Hendriks en aan- en afvoer materialen en diensten allerlei, de heren Joh. Peters, E. Okkels en Jan Peters.

Met deze en eventueel niet genoemde, maar evenzeer gewaardeerde personen en groepen durven wij, met de ruggesteun van onze leden, gerust de groei in ons activiteiten-scaal tegemoet gaan.

HARTELIJK DANK !! en... BLIJF GEWOON MEEDOEN !

Het Bestuur.

BEZOEKERS ONDERSCHRIJVEN !

Hoewel over eerdere jaren tijdens openstelling van de kapel ook een gastenboek was aangelegd, hebben wij dit jaar hieraan wat extra aandacht besteed en ons gastenboek lag dan ook letterlijk meer voor hand evenals de ontelbare positieve reacties voor een letterlijk succes zorgden.

Ook al diegenen die de moeite namen om de naam te vermelden geven overwegend, zonder hun commentaar blijk van sympathie t.o. de geboden activiteit. Dit blijkt vooral uit een ontelbaar aantal bemoedigingstermen als:

boeiend - interessant - fantastisch - tres beau - hardstikke mooi - goed blijven onderhouden - graag meer hiervan - eindelijk binnen - blijft doorgaan - verdient uitbreiding - wat een stuk geschiedenis - gauw een nieuw verfje - succes !-

Wat langere aanmoedigen als:

- "Fijn, dat dit gratis te zien is " A.v.W.
- "Heel mooi en interessant en ik hoop dat het lukt alles in de oude staat terug te brengen" M.L. te A
- "Succes met restauratie, er is jammerlijk zoveel verloren gegaan" L.H.
- "Moet zeker behouden blijven voor de toekomst"
- "Dank voor de uitstekende uitleg" A.P. te S.
- "Jammer dat het kasteel weg is en er geen voorziening is getroffen voor de bovengalerij"
- "Het is mooi dit weer eens te zien"
- "Waarom iets eerst afbreken om het dan pas te kunnen waarderen ?"
- "Openstelling ? een uitstekend idee ! F.L. te V.

"Leuk ! dit is iets nieuws, ik had het nooit eerder gezien; een pluspunt voor Nijmegen"

"Interessant, op school heb ik over Karel de Grote geleerd" T.v.L.

"Barbarossa Federico and Carlo Magno had a really good taste" Chr.Monte Italia

"Prima zaak dat dit opengesteld wordt !
Helaas moet er eerst een vrijwilligersgroep aan te pas komen" W.d.V.'sH

"Dit verdient een functionele bestemming"

"Eindelijk, en geweldig wat door deze vereniging hier wordt gedaan !" A.vd H.

" T.L.buizen wegnemen ! Fijne, sfeervolle muziek in zo een ruimte." A.v.K.P.

"Wat een stuk (de maquette), liever ware afmetingen !"

"Muziek in de kapel, met tentoonstelling een pracht combinatie. Indrukwekkend !" J.H.sH.

"In zo'n gebouw in zijn eenvoud kun je alleen maar aan vrede denken." J.B.teR.

"Moeite van lange reis waard." P.B.teL.

"Fijn, vrij van alledaagse drukte".

"Doe zo voort met jullie fantastische activiteiten ! Proficiat !" P.deL.Gent

"Proficiat met deze presentatie" Fam.P.v.V.Belgie

Om te voorkomen, dat het saai zou kunnen worden eindigen wij deze opsomming, terwijl we U wel willen meedelen, dat die gasten, die zo duidelijk met volledig adres genoemd staan, door ons voor lidmaatschap zullen worden benaderd.

Theo Verweij

Moeizame start voor Keizer Karel

Valkhof voor zware klus

**Keizer Karel
krijgt te weinig**

Keizer Karel redt het niet

Weer stunt 't Valkhof

Eerste zege Keizer Karel

**Forse zege
't Valkhof**

Hotel Valkhof

Bevraagd voor direct
**HET KAMERMEISJE en een
KEUKEN-WERKMEID**

Zonder goede getuigen onnodig
zich aan te melden.

Aanmelding tusschen 8 en 10 uur
Voerweg No. 1. +31 12

HET CONTOURENPLAN

NADER BEKEKEN

Er is al weer geruime tijd verstreken sedert U de eerste summiere informatie over het contourenplan in het Valkhofnieuws kon lezen. Het artikel van destijds was vooral bedoeld om mogelijke ongerustheid weg te nemen bij hen die dachten dat, met de realisering van het contourenplan, het gehele Valkhofpark zou verdwijnen. Het was toen echter nog te vroeg om uitspraken te doen omtrent de manier van uitvoering van dit plan. Nu meer bekend is over de mogelijkheden om dit stuk historie te laten herleven, willen wij U deze informatie niet onthouden.

Het zal duidelijk zijn dat je met een plek als het Valkhof bepaald niet met een leeg blad papier van start gaat. De historische gebouwen, de muurfragmenten, de parkaanleg, het uitzicht op de Waal, de hoogteverschillen en het zware boombestand, moeten worden beschouwd als belangrijke randvoorwaarden. Even duidelijk is het, dat veel voorbereidingstijd nodig is om een plan te ontwikkelen dat de vormen van de voormalige burcht herkenbaar geeft, maar dat tevens recht doet aan de parkfunctie e.d. Het Valkhof wordt in de regel ervaren als een oase van rust, gelegen aan de rand van Nijmeegs bruisende stadshart. In deze tijd is rust 'n schaars en kostbaar goed en onze vereniging is er dan ook alles aan gelegen om het Valkhof een plaats van verademing te laten blijven.

Overigens heeft U in de krant kunnen lezen, dat Rijksgelden beschikbaar komen voor het Valkhof. De daarbij genoemde bedragen zijn slechts ten dele van invloed op het contourenplan. Het meest directe effect ervan is, dat de resten van de muziektent medio 1984 zullen verdwijnen; het ontstane gat zal voorlopig worden opgevuld en met gras worden ingezaaid.

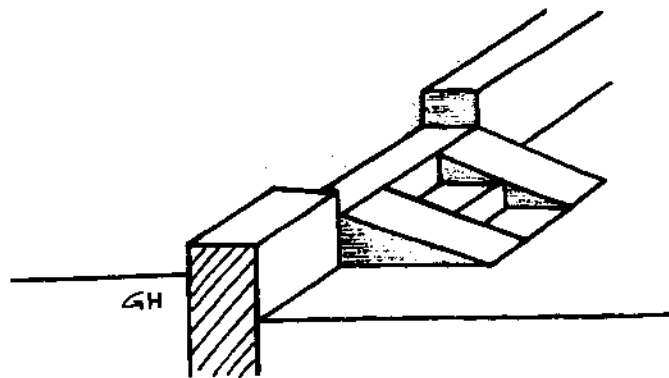
Het doel van het contourenplan is vierledig:

1. Het zodanig aangeven van de buitenmuren van de voormalige burcht, dat daaruit blijkt hoe verschillende burchtdelen ten opzichte van elkaar gestaan hebben. De relatie tussen de nog bestaande "Karolingische Kapel" en de "Barbarossa-ruïne" zal dan tevens duidelijker worden.
2. Het accentueren van de verschillen tussen "binnen-" en buitenruimte.
3. Het functioneel maken van de binnenruimten, zodanig dat gebruiksruimten ontstaan, daarmee een nieuwe dimensie aan het Valkhof toevoegend.
4. De bezoekers van het Valkhof een park bieden met vele gebruiksmogelijkheden, waar bovendien ruime aandacht is besteed aan informatie betreffende de historie van het Valkhof in al zijn facetten.

Na overleg met de landschapsarchitect en het hoofd van de gemeentelijke plantsoendienst, lijkt het plan als volgt gestalte te kunnen krijgen. De contouren worden aangeduid door middel van muren met een dikte van circa 50 cm., die enkele decimeters boven het maaiveld uitsteken. Op de plaatsen waar de fundering nog aanwezig is, zal deze worden opgewerkt tot op gelijke hoogte van de muren. De hoogteverschillen tussen de muurdelen, als gevolg van de hoogteverschillen in het terrein, zullen maximaal 50 tot 75 cm. bedragen. Door de beplanting binnen de contouren kleinschalig te houden, ontstaat een contrast met de aanwezige grootschalige boombeplanting van de buitenruimte.

Het gebied binnen de contouren kan een niveau krijgen dat ca. 20 cm. onder het maaiveld ligt, waardoor de binnenruimte extra wordt benadrukt. De gebruiksruimte welke zo ontstaat, wordt toegankelijk gemaakt door op de plaats van vroegere ingangen van de burchtgebouwen, ingangspartijen aan te leggen. Daarbij wordt erop gewezen dat de aanleg van dien aard zal zijn, dat de minder valide medemens er geen

problemen door zal ondervinden. De tekening geeft aan hoe een en ander is gedacht.

Een deel van het "interieur" van de burcht zal gaan bestaan uit een botanische tuin met inheemse planten, variërend van bodembedekkers tot heesters. De nadruk zal daarbij komen te liggen op plantensoorten die in ons land bijna zijn verdwenen. De bezoekers kunnen tussen de beplanting door lopen over een grillig aangelegd verhard pad.

De glooiing bij de Barbarossa-ruïne kan worden herschapen in een mini-amfitheater, waarin wagenspelen, klank- en lichtspelen en muziekkuitvoeringen kunnen plaatsvinden met de ruïne als decor. Bij de aanleg van een dergelijk amfitheater is gedacht aan gras en perkoenpaaltjes om de zitplaatsen aan te geven.

In een andere "burchtvleugel" zal een jeu de boulesbaan worden gerealiseerd, met in de nabijheid enkele stenen schaak- en damtafels.

Voor de donjon, de grote verdedigingstoren, zou kunnen worden gekozen voor opwerking tot een hoogte van 3 à 4 meter, met een borstwering op de originele dikte van ca. 1.80 meter. Vanaf het daarvoor ontstane terras (ca. 5 x 14 mtr), dat bereikbaar wordt gemaakt door een tweetal stenen trappen kan men dan alle contouren overzien.

De ruimte onder dit terras kan worden gebruikt als opslagruimte voor de gemeentelijke plantsoendienst.

De bunker aan de Waalzijde zal de functie van uitzichtterras krijgen. De bedoeling is, hier een gezellig zitje te maken met het overbekende unieke uitzicht op Waal, Waalbrug en de Betuwe. De andere bunker, hoewel buiten de contouren gelegen aan de voerweg, krijgt dezelfde functie. Als het groen-onderhoud heeft plaats gehad, zal een fraai uitzicht op Belvédère, Voerweg, Voerwegbruggetje en de buitenste ommuring met bastions zijn ontstaan. Mogelijk kan de aanleg van beide bunkerterrassen worden betaald uit de eerder genoemde Rijksgelden.

Apropos, over de financiering van het contourenplan is ook nagedacht. Het is echter nog te voorbarig hierover nu reeds te berichten. Zóveel staat vast, er zal niet eenzijdig tegen overheden worden geleund; zaken als sponsoring, werklozenprojecten en het particulier initiatief zullen niet worden vergeten!

Tot zover een eerste indruk van het contourenplan. Waarschijnlijk zal reeds in het volgende Valkhofnieuws meer bekend worden gemaakt over de invulling van dit plan. Indien mogelijk worden dan ook detail-tekeningen afgedrukt. Tenslotte zij nog vermeld, dat twee leden van de technische commissie binnenkort de eerste hand leggen aan de bouw van een contourenplan-maquette, op dezelfde schaal als de burchtmaquette die U ongetwijfeld kent uit de Kapel. Doel hiervan is, visuele informatie te verschaffen aan iedere belangstellende en tevens een werkmodel te verkrijgen, waarop de verschillende varianten van het plan kunnen worden uitgetest.

G.Hermans.

INHOUD

Voorwoord : Wethouder A.P.M.Aelberts	pag.1
Nooit gedacht, toch gekregen: J.M.T.Nooy	2
Krantenberichten: archief	3
En zo is het gekomen: Th.Verweij	4
Bij het eerste lustrum: P.de Leeuw	7
5 Jaar Valkhofexposities: H.v.Brienen	9
Toepasselijke feestdis: J.Hendriks	middenplaat
Muzikaal succes:	14
Even binnen kijken:	15
Bezoekers onderschrijven:	17
Hotel Valkhof:	19
Het contourenplan nader bekeken:G.Hermans	20

**EEN GOED IDEE :
enkele
nieuwe leden
als**

JUBILEUM GESCHENK

?

**VALKHOF
NIEUWS**